

A település közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete szerint érzékeny besorolású.

Nagylétszámú állattartás a településen nem történik. Számottevő állattartást nem folytatnak a településen.

Levegőtisztaság-védelem

A levegő minőségének egyik meghatározó tényezője a települési légszennyezési kibocsátás. A többi településhez hasonlóan a légszennyezőanyag kibocsátások elsősorban a lakossági és közületi gázfelhasználáshoz, a közlekedésből adódó levegőszennyezéshez, valamint az ipari létesítményekhez és szolgáltatói tevékenységekhez kötődnek, melynek hatásait tompíthatja, illetve ronthatja az adott település környezeti adottsága.

Levegőminőség szempontjából érzékeny területnek tekinthető az országos jelentőségű természetvédelmi terület. Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendeletben nem szerepel a település.

A település közigazgatási területére a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet alapján meghatározott határértékek vonatkoznak.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. sz. melléklete alapján a 13. (Az ország többi területe) légszennyezettségi zónába tartozik, ahol a:

- kén-dioxid: F
- nitrogén-dioxid: F
- szén-monoxid: F
- szilárd (PM10): E

A kén-dioxid, nitrogén-dioxid és szénmonoxid tekintetében a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladhatja meg, szilárd szennyezés esetén pedig a felső és alsó vizsgálati küszöb között lehet.

A közúti közlekedésből adódó légszennyezést az alábbi közutakból eredő forgalom okozza:

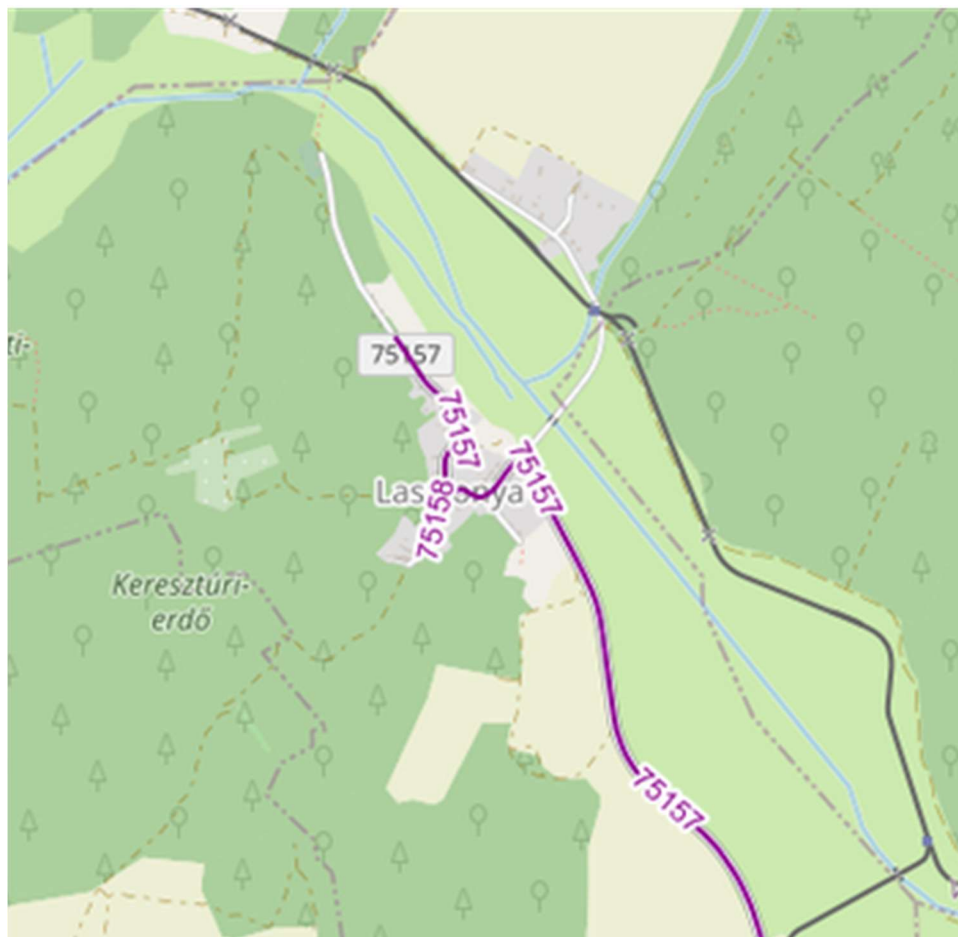
75157 - Lasztonya bekötő út

A légszennyezés tekintetében az országos közutak 2022. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalmi adatainak felhasználásával megvizsgáltuk a közlekedésből adódóan a településre jellemző levegőállapotot.

A gépjárművekre vonatkozó kibocsátási normák alapján a vizsgált útszakaszon áthaladó járművek teljes légszennyező anyag kibocsátását a következő táblázat részletezi.

Kibocsátás [mg/s m]	CO	CH	NO ₂	SO ₂	PM
75157 út	0,0424	0,0063	0,0068	<0,0001	0,0007

A fenti kibocsátási adatok alapján valamennyi szennyezőanyag tekintetében megállapítottuk, hogy azok mértéke az érvényben lévő határértékeket (4/2011. (I. 14.) VM rendeletben foglaltak) a lakóterületeken nem haladja meg. A vizsgált útszakaszokat a 2. Térkép ábrázolja.

1. Térkép A vizsgált település (fő) közlekedési vonalai

Az üzemi és szolgáltató létesítmények légszennyező tevékenységeire és a légszennyező forrásokra 306/2010.(XII.23.)Korm. rendelet vonatkozik, az általuk kibocsátható légszennyező anyagok határértékeit pedig a 4/2011.(I.14.)VM rendelet állapítja meg. Káros mértékű, azaz határérték feletti légszennyezés a jelenleg ismert állapotban nem fordul elő.

Egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező vállalkozás nem található a településen.

A településen levegőterhelést jelentenek még a lakossági fűtés során jelentkező kibocsátások. Számottevő lehet a vegyes tüzelés használata is melynek várható következménye a légszennyezés időszakos emelkedése.

Ezek a lokális és nem folyamatosan jelentkező hatások a település levegőjének minőségét alapvetően nem befolyásolják, azonban megszüntetésükre intézkedéseket kell kidolgozni.

Az allergén gyomnövények főként az utak mentén lévő árkokban fordulnak elő, melyek gyérítése az árkok, útpadkák és zöldfelületek rendszeres kaszálásával történik.

Zaj- és rezgésterhelés

A település zajhelyzetének vizsgálata során – mint minden település vizsgálata során – három fő területre kell kitérni, melyek a közlekedés, az ipari/gazdasági tevékenységek, valamint a kulturális- és szórakoztatóipar.

A közúti közlekedési forgalom okozta zajterhelést a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 4. § (2) alapján határoztuk meg.

Vizsgálatunk során „AZ ORSZÁGOS KÖZUTAK 2022. ÉVRE VONATKOZÓ KERESZTMETSZETI FORGALMA” c. Magyar Közút KHT. kiadványát vettük alapul.

A közúti közlekedés zajhatásait a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet rendeletben meghatározott zajterhelési határértékekkel hasonlítottuk össze. A zajterhelést (L_{Aeq}) a referenciátávolságban (út középvonalától mért 7,5m) határoztuk meg.

$L_{Aeq}(7,5)_{g,s,t,j}$, [dB]	75157 út	Határérték a környező lakóterületen [dB]
M_{nappal}	63,7	60
$M_{éjszaka}$	47,4	50

Az üzemi vagy szolgáltató jellegű létesítmények zaja lokálisan hat, a lakosságnak egy részét érinti.

Zajvédelmi szempontból jelentős gazdasági létesítmény a településen nem található.

A települést érintő, zajvédelmi problémát okozó rendezvények, események ritkán kerülnek megrendezésre.

Sugárzás védelem

A természetes háttérsugárzás Magyarországon egy embert átlagosan 2,4 mSv/év effektív dózissal terhel. A testünket érő sugárzás származhat a világűrből, a talajból, a növényekből, élelmiszerekből, környezetünk tárgyaiból, vagy akár a saját testünkből is.

Az országon belül a geológiai viszonyoktól, az időjárástól, a táplálkozástól függően akár kétszázszoros különbségek is lehetnek a háttérsugárzás mértékében. Mértéke, hatása települési szinten nem befolyásolható. Élettani hatás szempontjából, a távvezetékeknek két jellemzőjét kell figyelembe venni a villamos és a mágneses terét.

A villamos térerősség nagyságát a feszültségszinten kívül egyéb körülmények is befolyásolják:

- a vezetékek föld feletti magassága
- a fázisvezetők és védővezető geometriai elrendezése
- magas objektumok pl.: fásoros árnyékolás jelentősen csökkenti a térerősséget
- épületek (a villamos teret 85-90%-ban leárnyékolják)

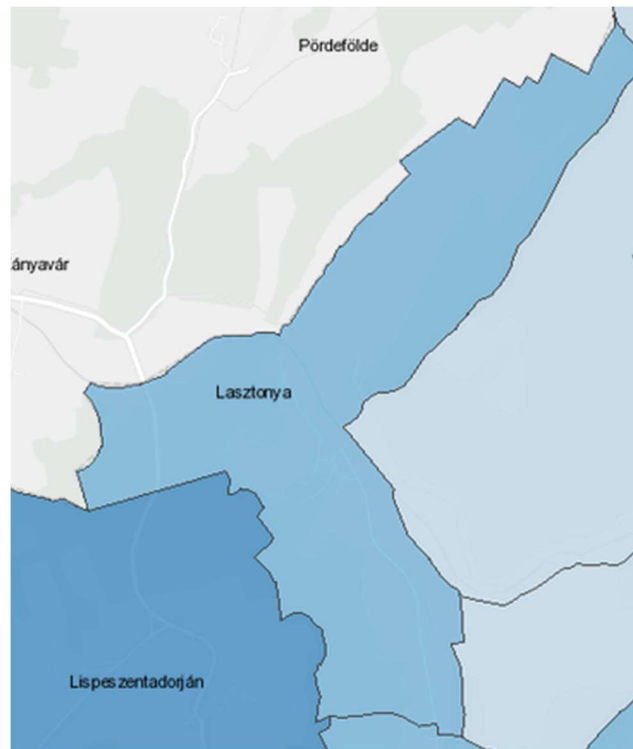
A Magyarországon érvényben lévő védőtávolság különböző feszültségszintű távvezetésektől: 750kV-40m, 400kV-20m, 220kV-10m, 120kV-5m. A távvezetékkel a közmű fejezet foglalkozik részletesen.

Ezen védőtávolságok betartását a településrendezési eszközök és az építéshatósági engedélyezési eljárások során figyelembe kell venni. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér áthatol az épületeken és szemben a villamos térrel kiterjedt objektumoknál nem, vagy csak nagyon költségesen árnyékolható. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér ellen a legjobb védekezés a megfelelően nagy védőtávolság tartása. Bázisállomások esetén, Magyarországon érvényben lévő egészségügyi határértékek: 900MHz

4.500.000 μ W/m², 1800MHz 9.000.000 μ W/m². A határértékek megállapításakor a különböző kutatási eredményeket vették alapul. A frekvencia növekedésével a behatolási mélység csökken, ezért állapítottak meg két értéket.

Hulladékkezelés

A település közigazgatási területén, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás teljesítésére jogosult, illetve kötelezett közszolgáltató a Viridis - Pannonia Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft.

9. ábra A közszolgáltatás keretében elszállított települési hulladék egy főre jutó mennyisége, 2021. évben (kg/fő) (KSH)

A közszolgáltatás keretében elszállított települési hulladék egy főre jutó mennyisége a településen az alábbi volt 2021. évben:

Lasztonya: 166 kg/fő/év

Az Önkormányzat közigazgatási területén a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére, mint közszolgáltatás teljesítésére jogosult, illetve kötelezett közszolgáltató a Lenti Hulladékkezelő Kft. (8960 Lenti Templom tér 9.).

Vizuális környezetterhelés

A tartós konfliktusok közé sorolhatók általában a roncsolt, felhagyott területek és elhagyott (külterületi) lakó épületek okozta konfliktusok. Konfliktusként tekinthetünk az illegális hulladéklerakásból, hulladék elhelyezésből (pl. gyűjtőszigeten előforduló elhelyezés, külterületi út feltöltése) eredő konfliktusokra is.

A település belterületének utcaképét esztétikailag negatívan befolyásolja az elektromos légkábelek, telefonkábelek jelenlegi megjelenése. A szolgáltatókkal a várható hálózatfejlesztések eredményeként a jövőben légkabel hálózat egy részének térszín alatt kialakításával ez javítható.

A vizuális környezetterhelés témakörében a fényszennyezettséggel is foglalkozni kell, ami a településen jellemzően a közvilágítást jelenti (fényreklámok a településre nem jellemzőek).

Árvízvédelem

A település nem szerepel a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendeletben.

Klímavédelem, éghajlatváltozás

Az éghajlatváltozás iránti sérülékenységet három tényező határozza meg. Ez a három tényező a kitettség, az érzékenység és az adaptációs kapacitás.

A kitettség alapvetően egy helyszínhez kapcsolódó tulajdonság. A kitettség elemzése arra válaszol, hogy egy adott helyszín milyen mértékben van kitéve egy adott éghajlatváltozási hatásnak.

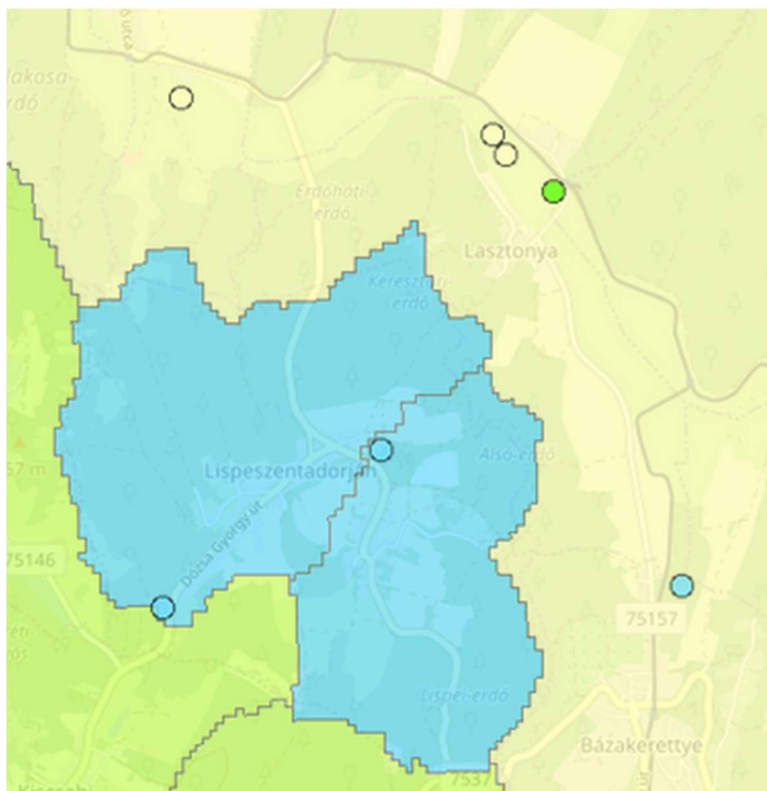
Az érzékenység egy-egy rendszerhez kapcsolódó tulajdonság. Az érzékenység azt mutatja, hogy az adott beruházás egy adott éghajlatváltozási hatásra milyen mértékben érzékeny, mivel ezek az események károkat okoznak az utakban, épületekben, illetve az azok által betöltött funkciókban.

A kitettség és érzékenység együttes jelenléte szükséges ahhoz, hogy egy potenciális hatás lehetősége fennálljon.

Jelen dokumentációban a kitettség vizsgálata releváns.

A vizsgált terület tekintetében nem helyezkedik el fokozott kitettséget jelentő területen. Az országra általánosan jellemző változásra számíthatunk mind hőmérsékleti, mind csapadékviszonyok, illetve egyéb tekintetben, így kitettség tekintetében közepes mértékről beszélhetünk, ami a jelentős területfoglalással érintett erdőterületekre számottevő kedvezőtlen hatást gyakorolhat, figyelembe véve, hogy a termőhely alkalmazkodási potenciálja közepes.

Villámárvíz vonatkozásában a vizsgált vízgyűjtők és kifolyási pontjaik tekintetében a települést érintő vizsgálat szerint közepesen, illetve kismértékben (3-as, illetve 1-es az 1-5 fokozatú skálán).

10. ábra Villámárvíz veszélyeztetettség

Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Általánosan elmondható, hogy környezeti konfliktusforrás jellemzően a lakóövezetek ipari-gazdasági-mezőgazdasági övezetekkel határos területein, illetve az elhagyott illegális hulladékok következtében jelentkezik.

A meglévő, működő telephelyekkel kapcsolatosan az általánosan időnként előforduló egy-két szembenálló fél esteit leszámítva, kirívó konfliktushelyzet nem tapasztalható. Ugyanez elmondható a mezőgazdasági tevékenységre vonatkozóan is. Az előforduló környezeti konfliktusok nem mindig, sőt, általában nem jelentik a környezet károsítását is, hanem elsősorban ez ellenérdekű felek (pl. lakó-gazdálkodó) érdekeinek ütközéseit jelentik.

Számottevő környezeti konfliktusról nincs információnk.

2.11. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat

DOMBORZAT

Erősen tagolt dombsági táj, magas szintkülönbségekkel, az átlagos relatív relief 5,7 m/km². Jégkorszaki vályoggal borított, eróziós-deráziós völgyekkel tagolt terület, melyet mély és meredek lejtők jellemeznek; a köztük lévő dombsorokból szigetszerűen emelkednek ki az asszimetrikus dombtetők és dombhátak. Lasztonya területén enyhe lankákkal csatlakoznak a környező dombok a Kámánház-patak völgyébe a keleti részeken, míg az Alsó-Válcika völgyébe nyugatról meredek lejtőkkel csatlakozó dombhát határolja a települést. A település legmagasabb pontja 240 tszf magasságon található, a patakvölgyekben pedig 180 tszf feletti magasság jellemző.

Lasztonya domborzati adottságai

FÖLDTAN

A mélyszerkezetet jelentősen befolyásolja, hogy a kistáj közepén fut a Balatoni vonal, melynek északi és déli felén eltérő az alapkőzet. É-ra a mélyebb rétegekben triász és perm sekélytengeri mészkő és dolomit, valamint karbon gránit, továbbá devon és szilur metamorf kőzetek alkotják, a D-i részen pedig más jellegű újpaleozoos és mezozoos képződmények dominálnak. A középső sávban eocén szubvulkáni testek találhatók. Ez a vidék a kőolajbányászat bölcsője (1930-as években virágzott); a szénhidrogén-előfordulások a alsó-pannon homok és homokkőrétegekhez kapcsolódnak.

ÉGHAJLAT

Az éghajlati viszonyokat tekintve a mediterrán és az alpesi klímahatások kedvező arányban vannak jelen, így viszonylag kiegyenlített, mérsékeltén hűvös és mérsékeltén nedves. Az évi középhőmérséklet 10,0-10,5 °C között alakul, a januári középhőmérséklet -1,0 és -0,5 °C közötti, míg a júliusi középhőmérséklet 20,0-20,5 °C. Az éves napfénytartam 1900-1950 óra. A nyári napok átlagos száma (azok a napok, amelyeken a napi maximum eléri a 25 °C-ot) 70-80 nap, a téli napoké 20-25 (amikor nem emelkedik fagypontra fölé a hőmérséklet). A csapadék évi összege 750-800 mm, ennek eloszlása a következő: a tavaszi időszakban 170-180 mm, nyáron a legtöbb, 230-240 mm, az őszi 200 fölötti, télen a legkevesebb, 120-130 mm. Az uralkodó szélirány az É-i és D-i, melyek átlagos erőssége 2-2,5 km/h.

VÍZRAJZ

Lasztonya fő vízfolyása az Alsó-Válcika-patak. Az Alsó-Válcika (26 km, 181 km²) a Csértán keresztül a Kerka-folyóba torkollik. A településen ered még és az Alsó-Válcikába torkollik a Kálmánházi-patak és a Lasztonya-patak. Az itteni vízfolyások különleges adottsága, hogy ősszel is lehetnek árvizeik, bár azok leginkább nyár elején jelennek meg, míg a kisvizek a nyár végén.

NÖVÉNYZET

A dombvidék potenciális erdőterület, a természetes növénytakaró illír jellegű bükkös társulás. A völgyaljakban gyertyános-tölgyesek és égerligetek is kialakultak. Az emberi tevékenység hatására a völgyekben a kaszálórétek, a dombokon a zártkertek értek el jelentős térfoglalást. Az erdei flórában hangsúlyos szerepük van a nyugat-dunántúli elemeknek (erdei ciklámen - *Cyclamen purpurascens*, erdei galaj - *Galium sylvaticum*, magyar varfű - *Knautia drymeia*) és a szubmediterrán fajoknak (zalai bükköny - *Vicia oroboides*, tarka lednek - *Lathyrus venetus*, pirító gyökér - *Tamus communis*).

A település területének közel fele erdőterület, ezek többnyire természet szerű erdők. Fő erdőalkotó fafaj a gyertyán és a bükk, a kocsánytalan és kocsányos tölgyel egyenesen juharral, kislevelű hárssal és a természetes módon előforduló erdei fenyővel és a lucfenyővel. Védett lágyszárúak, mint a gímpáfrány, tőzike, szártalan kankalin, kakasmandikó, agárkosbor és tarkakosbor is megjelennek a területen.

A környéken előforduló patak völgyek menti gyepek, és a mészkerülő, üde lomboserdők értékes társulások hazai viszonylatban is, hiszen a helyi klíma és a kismértékű bolygatottság együttesen meghatározzák ezek jelenlétét, meglétét.

TALAJOK

A területen periglaciális (jégkorszaki) agyag és vályog alapkőzetten képződött pszeudoglejes barna erdőtalajok jellemzőek, melyek vályog mechanikai összetételűek és rossz vízgazdálkodásúak. Termékenységük gyenge, ezért többnyire erdőként, illetve szőlőterületként hasznosítottak. A vízfolyások mentén karbonátmentes öntéstalajok, kisebb részben lápos réti talajok jöttek létre, ezek agyagos vályog vagy vályog mechanikai összetételűek, közepes vízvezető és jó víztároló képesség jellemzi őket. Elsősorban rétként vagy szántóként hasznosítottak.

TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET VIZSGÁLATA

TÁJTÖRTÉNETI VIZSGÁLAT

*Forrás: A község hivatalos honlapja (2024.09.19.)
Önkormányzata*

link: Történelem - Lasztonya Község

Lasztonya első írásos említése 1381-ből származik, ekkor Lazthonya néven, mint Bánffy család birtoka szerepel.

1416-tól Lasztonyai Pál, 1644-től a Nádasdyak, majd 1848-ig az Eszterházyak tulajdonában áll. A településen templom nem épült, a falu központjában egy harangtoronyt építettek az 1700-as

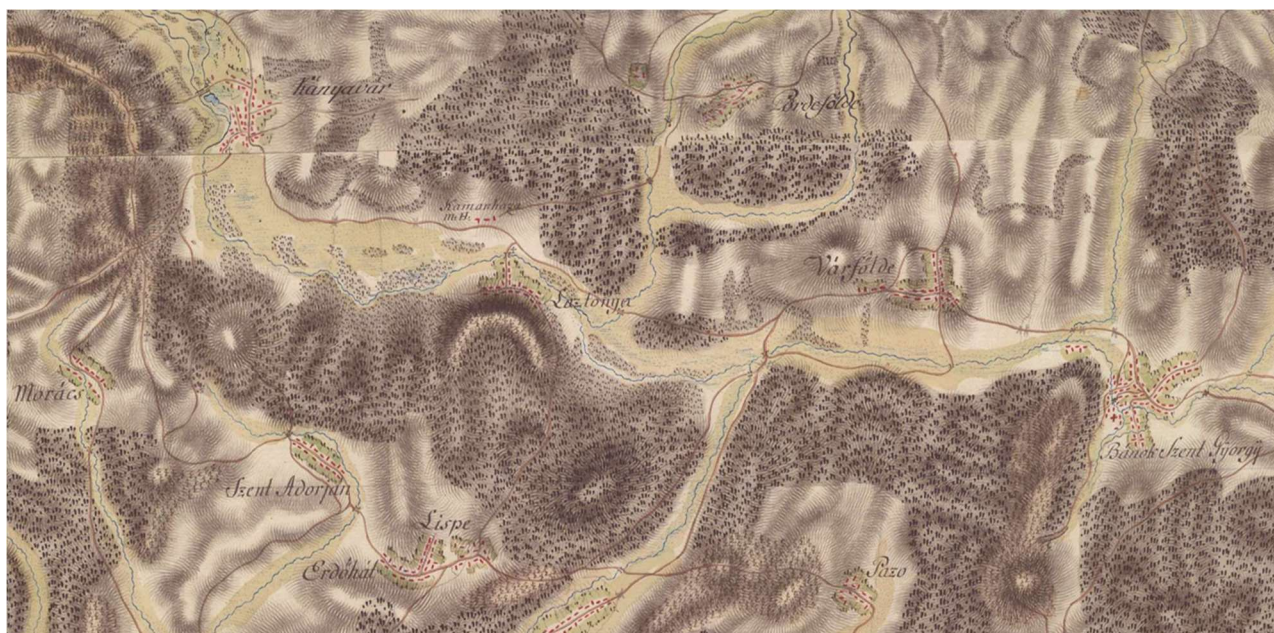
években. Kámaháza településrész, korábban major volt és eredetileg a szomszédos Pördeföldéhez tartozott, majd az idők során elkülönült és Lasztonyához csatolták.

Egy legenda szerint Attila király egy győztes csatából visszatérve megpihent a település egy kisebb völgyében. „Abban az időben ott, hol most Kámaháza nevű pusztá fekszik, egy magyar város állott és abban lakott a palóczok hercege, aki Attila királynak rokona és kedves főembere volt. Nem messze a várostól gyönyörű szép kertje volt a hercegnek és kisebéd után oda hívta meg a királyt egy kis alvásra a palócz fejedelem.” Három tölgyfa tövében aludtak, ezalatt az ellenség harcosai bekerítették őket, ám a rájuk hajított lándzsát a tölgyfa ága megakasztotta, Attila pedig hálából megáldotta a fát és várat emeltetett Káma hercegnőnek. Ennek emlékére a község 2000-ben kopjafát állíttatott a feltételezett helyen.

Napjainkban a falu lakossága kevesebb, mint 50 fő, azonban az 1970-es évekig ez 300 fő feletti is volt. Az elvándorlás és az elöregedés miatt mutatkozik ez a tendencia.

A látogatókat a Csömödér – Kistolmács kisvasútvonal és a településen áthaladó kéktúra útvonala vonzza.

ELSŐ KATONAI FELMÉRÉS (1784)

Az Alsó-Válcika völgyében fekvő települést összefüggő erdőterületek veszik körül. Szőlőhegye van a lakott területtől délre. Az enyhébb lankákat szántóként hasznosítják. A vízfolyás menti, vizenyős területeket égerlápok és gyepterületek kísérik. Az úthálózat a patakkal párhuzamos, É-D-i irányban kapcsolja össze a szomszédos területekkel. A településtől északra major található.

MÁSODIK KATONAI FELMÉRÉS (1852-55)

A Második Katonai Felmérése szépen kirajzolódik az akkori tájhasználat. Lakóházakkal bővül a település, a telkek végében háztáji kertek láthatóak. A patak és a lakott terület között hagyásfás legelő található. A vízfolyásokat és a meredek lejtőjű dombok közötti völgyek kaszálórétként hasznosítottak. A szőlőterületek kiterjedtek, a szőlőműveléssel kapcsolatos épületek megjelennek a dombháton. Kámánháza-pusztá néven major fekszik a településtől északra. A szomszédos településekkel összekötő szekérutat fasor szegélyezi.

HARMADIK KATONAI FELMÉRÉS (1879)

Valamivel bővül a szőlőterületek aránya, míg a major körül nagymértékű irtásokat végeztek az összefüggő erdőterületeken, művelhető terület nyerése céljából. Az Alsó-Válcikát ezen a szakaszon töltések közé fogják, hogy a patak-menti vizenyős területekről visszaszorítsák a vizet.

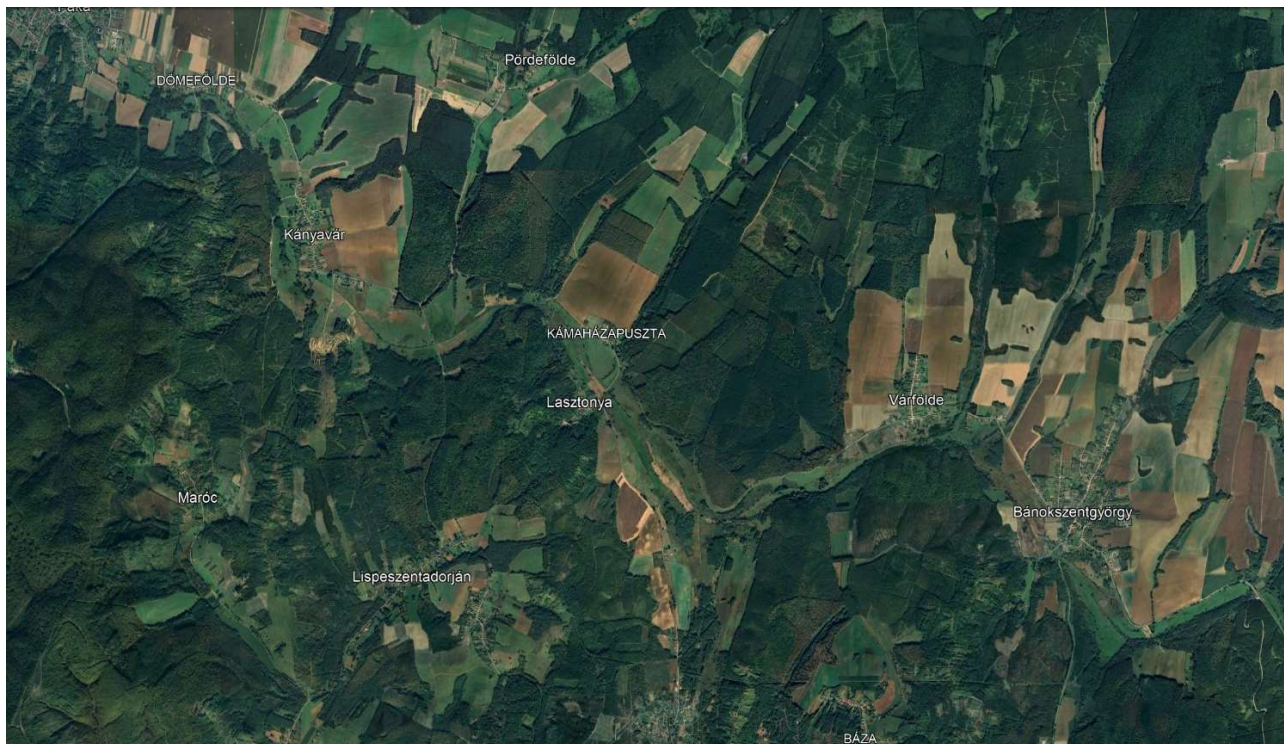

MAGYARORSZÁG KATONAI FELMÉRÉSE (1941)

Megépül a Csömödér-Bánokszerencs közötti vasútvonal, összekötve az Alsó-Válcika völgyében fekvő településeket. A Kámánháza-major mellett megjelenik a Valéria-major és a hozzá tartozó tégláégető. A Várfoldi erdőben nyiladékokat ütnek, segítve az erdőgazdálkodást.

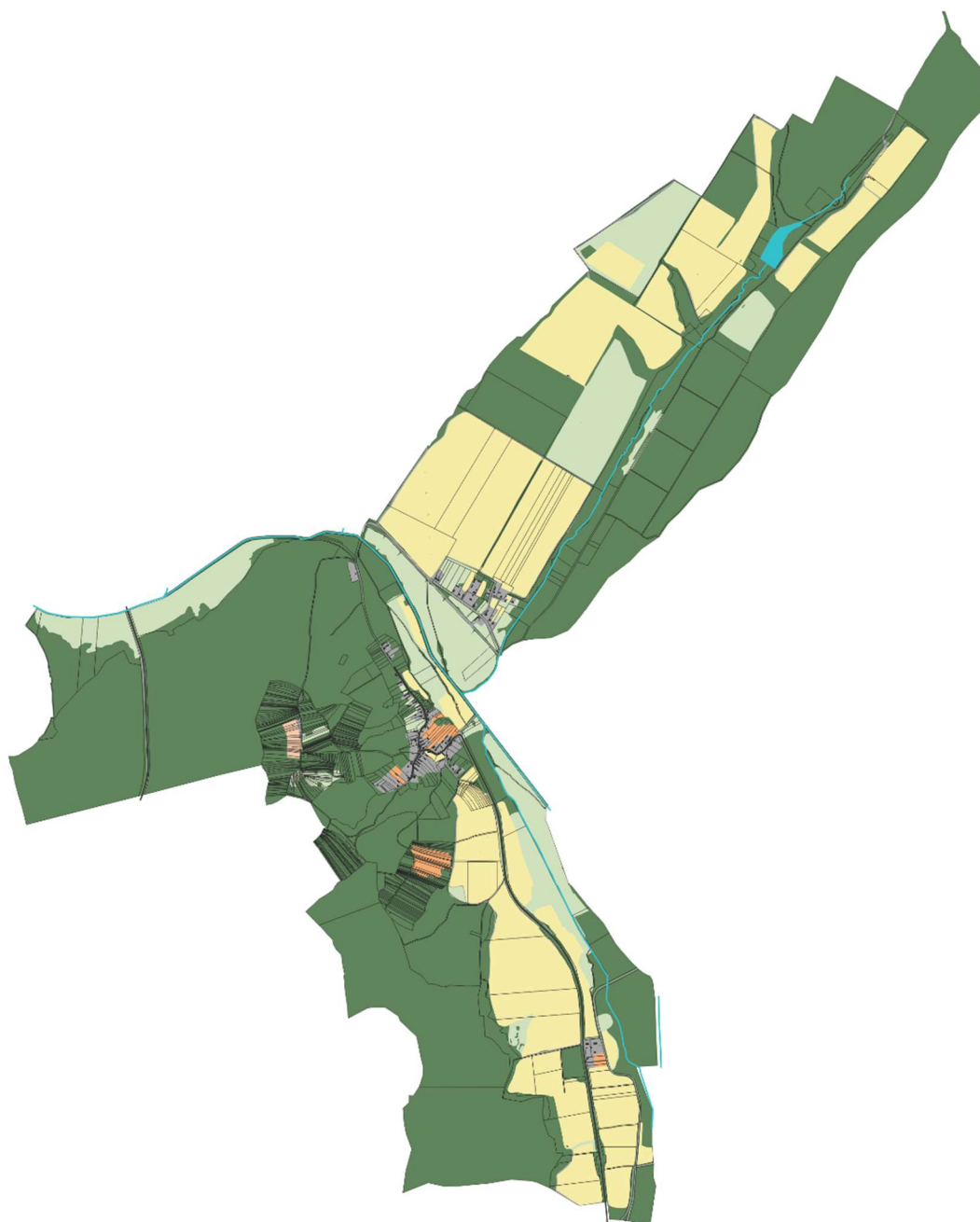
LASZTONYA NAPJAINKBAN (2022)

Az Alsó-Válcika mentén megmaradtak a gyepterületek, míg a Kálmánházi-patakon széles sávban vízparti vegetáció kíséri. Szántóföldi művelést csak az enyhébb lankákon tudnak folytatni, így a Kálmánházi-patak jobb partja mentén és a település déli részein, a Válcikával párhuzamosan lévő területek alkalmasak rá. A települést keletről szegélyező meredek domboldalakokat és a Kálmánházi-patak bal partján lévő területeket erdők borítják. A szőlőterületek visszaszorultak, többségük beerdősült, csak néhány telken maradtak fent a présházak. Lakott terület Lasztonya és a Kálmánpusztai rész.

TÁJHASZNÁLAT ÉRTÉKELÉSE

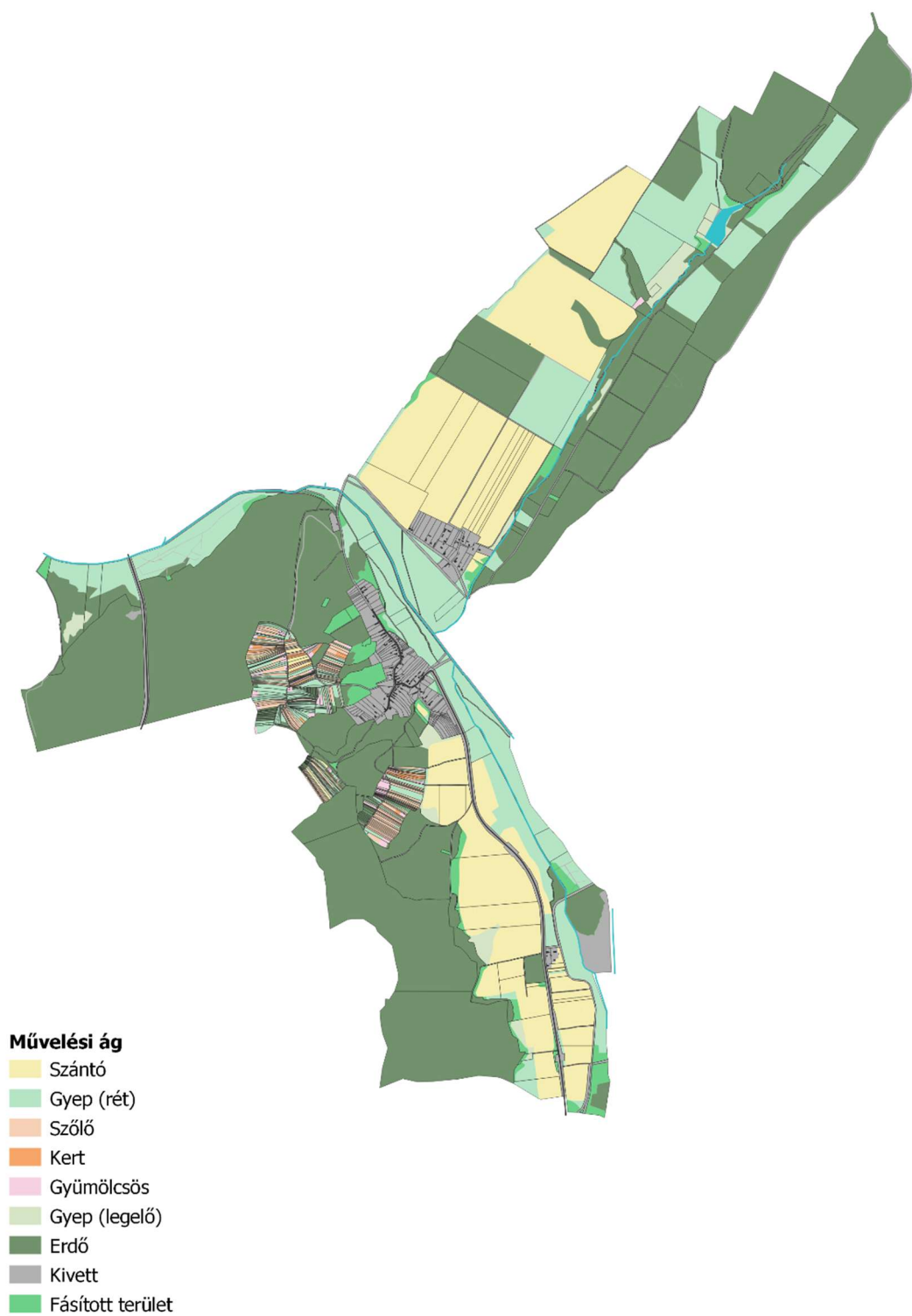
A tájhasználat a domborzati és talajadottságokhoz alkalmazkodik. Az állattartás ugyan visszaszorult, de még így is jelentős kiterjedésűek a gyepterületek, míg a szőlőművelés ezen a részen szinte teljesen megszűnt. Előtérbe került az erdőgazdálkodás, széles területeket foglalnak el az őshonos fajok alkotta, tájra jellemző erdőtársulások. Nem jellemző szembetűnő tájhasználati konfliktus megléte.

Felszínborítottság (MePAR szeriti)

- Szántó
- Gyp
- Állandó kultúra (ültetvény)
- Természetes növényezttel borított terület
- Mesterséges felszín
- Elsősorban nem mezőgazdasági hasznosítású, ksitáblás terület

Lasztonya felszínborítása Forrás: Mepar felszínborításadatszolgáltatás

Lasztonya művelési ág szerinti felosztása (Lechner Adatszolgáltatás, 2024.)

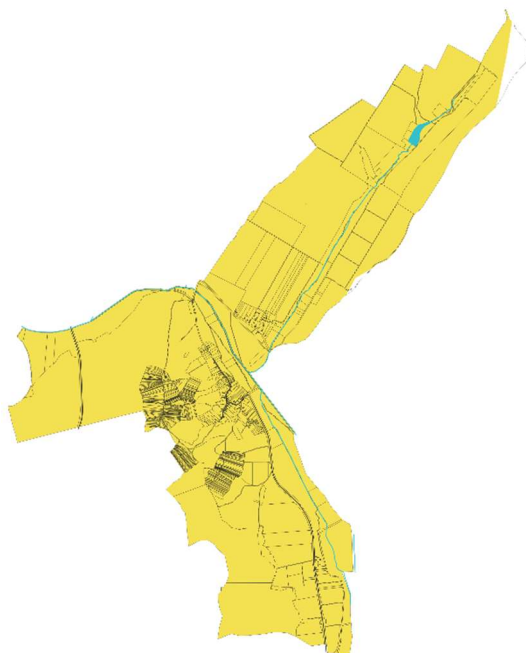
VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

VÉDETT TÁJI ÉRTÉKEK

Tájképvédelmi terület övezete

A Megyei Területrendezési Terv a sárgával jelölt részeket a tájképvédelmi területébe sorolja. A sajátos aprófalvas jelleg, a beépítés módja, a tájszerkezet és a tájhasználat indokolja a teljes területnek tájképvédelmi övezetbe való sorolását. A dombvidéki jelleg miatt a rálátások is nagyobbak, így a táj vizuális szempontból is érzékenyebb.

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX törvény alapján a tájképvédelmi övezetre vonatkozó szabályozást a területrendezésért felelős miniszter külön rendeletben állapítja meg. Ez a rendelet a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet, mely a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szól. E rendelet 4. §-a határozza meg a tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó országos előírásokat a következők szerint:

4. Tájképvédelmi terület övezete

4. § (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében - a településképi védelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - meg kell határozni

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,

b) a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

A Zala Megyei Közgyűlés 8/2019. (IX.27.) rendelete Zala megye területrendezési szabályzatáról, térségi Szerkezeti Tervéről és övezeteiről rendelkezik a térségi övezetek területi lehatárolásáról

4. § (1) A vármegye Térségi Övezeteinek területét $M=1:100.000$ méretarányban a rendelet 3.1.-3.16. mellékletei tartalmazzák az alábbiak szerint az országos övezetek a következők: 3.1. Ökológiai hálózat magterületének övezete, 3.2. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, 3.3. Ökológiai hálózat puffertérületének övezete, 3.4. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, 3.5. Jó

termőhelyi adottságú szántók övezete, 3.6. Erdők övezete, 3.7. Erdőtelepítésre javasolt terület övezete, 3.8. Tájképvédelmi terület övezete, 3.9. Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete, 3.10. vízminőség-védelmi terület övezete, 3.11. Nagyvízi meder övezete, 3.12. Honvédelmi és katonai célú terület övezete, a vármegyei övezetek a következők: 3.13. Ásványi nyersanyagvagyon övezete, 3.14. Földtani veszélyforrás terület övezete, egyedileg meghatározott vármegyei övezetek: 3.15. Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet, 3.16. Kiemelt turisztikai övezet.

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény rendelkezik a térségi övezetek lehatárolására vonatkozóan. A 23. § (2) bekezdése az alábbiakat írja elő:

(2) A településrendezési eszközök készítésénél a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv térségi övezeteinek lehatárolásához képest a térségi övezetek csak - az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott - illetékes államigazgatási szervek egyetértése esetén változtathatók meg, kivéve a 22. § szerinti esetet. Ha az illetékes államigazgatási szervnek a térségi övezet lehatárolására vonatkozó adatszolgáltatása eltér az OTrT-ben, a területrendezésért felelős miniszter 19. § (4) bekezdése szerinti rendeletében, illetve a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben meghatározott övezeti lehatárolástól, a településrendezési eszköz készítése során a települési önkormányzat számára kedvezőbb lehatárolás szerepeltethető, kivéve, ha az jogszabályba ütközik.

Egyedi tájérték

Egyedi tájértéknek a tájra jellemző természeti érték, képződmény, vagy az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos, vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

Helyi védelem alá vontak az alábbi tájértékek Lasztonya Község Önkormányzata Képviselőtestületének 14/2017(XII.31.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről alapján:

1. XVIII. századi harangláb
2. Kámaháza harangtorony
3. Út menti keresztek
4. Világháborús emlékmű

A település nevezetességei közé tartozik a lasztonyai településrészben a XVIII. században épült római katolikus harangláb és a mellette látható I. és II. világháborús emlékmű, amely a két háború helyi áldozatainak állít emléket.

Kámaháza településrészben található egy szép fa harangláb és a hajdani Sulykovszky hercegi kastély parkjában álló tulipánfa. A településtől nyugatra, a 277 méter magas dombon áll a négyszintes kilátó, amely a „Vizek hátán, dombok ölén, bunkerek mélyén” elnevezésű projekt során épült.

Értékes elemek a szőlőhegyi présházak, a feltáruló panoráma a környező dombokról.

Harangláb, világháborús emlékmű és kőkereszt (saját felvétel)

NEMZETI ÉS NEMZETKÖZI TERMÉSZETVÉDELMI OLTALOM ALATT ÁLLÓ VAGY VÉDELEMRE TERVEZETT TERÜLET, ÉRTÉK, EMLÉK

VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

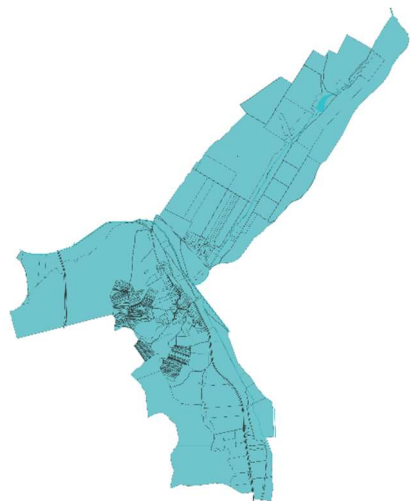
Nemzetközi jelentőségű védett természeti terület

*„A bioszféra-rezervátumok azon jellegzetes szárazföldi és tengerparti ökoszisztémák, amelyek az UNESCO Ember és Bioszféra Programja (MAB) keretében nemzetközileg elismertek.”
Környezetvédelmi Lexikon (2002)*

A hazai 6 bioszféra rezervátumból a Mura–Dráva–Duna Határon Átnyúló Bioszféra-rezervátum területére esik a település egésze.

Bioszféra rezervátumoknak hármas zónarendszere van: magterület, védőövezet és átmeneti övezet. Lasztonya teljes területe az átmeneti övezetbe tartozik.

„Átmeneti övezet: Az átmeneti zónák a természeti erőforrások fenntartható használatának bemutató területei, rajtuk mezőgazdasági és egyéb emberi tevékenység is folyhat a helyi közösségek, a természetvédelmi szervezetek, kutatók, civil szervezetek és magánszemélyek együttműködésével. Jellemzően nem védett területen helyezkednek el, jogi korlátozás a MAB státuszából következően nem vonatkozik rájuk. A rajtuk folyó tevékenységekbe a kezelők minél jobban igyekeznek bevonni a helyi közösségeket is.”

Országos jelentőségű védett természeti terület

A település területét nem érinti országos jelentőségű védett természeti terület.

Helyi jelentőségű védett természeti terület

Helyi jelentőségű védett terület a településen a 6/2024. (V.13.) önkormányzati rendelettel védetté nyilvánított Gímpáfrány élőhelye, mely a 011 hrsz.-ú telken helyezkedik el. Területi kiterjedése 17,875 ha, jellege erdő, szőlő, gyepterület).

Ex lege védett természeti értékek

A település területén nem található ex lege védett természeti értékek.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23.§ szerint védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Az e bekezdés alapján védett természeti területek országos jelentőségűek.

Lasztonyát érinti a kányavári ex lege oltalom alatt álló láp (azonosító: 243/EL/14), az Alsó-Válcika menti területeket foglalja magába Kányavár és Lasztonya északi felén.

Natura 2000 hálózat

A település területe nem része a Natura 2000 hálózatnak.

Országos Ökológiai Hálózat

A Lasztonyaon található hálózati elemek a magterület és az ökológiai folyosó kategóriát fedik le.

14. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

26. § (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha

a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott

Országos Ökológiai Hálózat övezetei
■ Magterület
■ Ökológiai folyosó